

ZAKON O KONTROLI CIJENA

NESLUŽBENI PREČIŠĆENI TEKST¹
(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 2/95 i 70/08)²

Članak 1.

Ovim zakonom urenuju se odnosi u kontroli cijena proizvoda i usluga na jedinstvenom tržištu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija) i utvrđuju prava i obaveze nadležnih organa Federacije, kantona, grad i općina (u daljem tekstu: nadležni organi) u vršenju kontrole cijena.

Članak 2.

Privredna društva, druga pravna i fizička lica (u daljnjem tekstu: privredni subjekti) formiraju cijene proizvoda i usluga slobodno prema uvjetima tržišta, osim za proizvode i usluge za koje je posebnim propisom utvrđen drugačiji način formiranja cijena.

Privredni subjekti kod slobodnog formiranja cijena proizvoda i usluga ne smiju narušavati propise o konkurenciji, a posebno ne smiju narušavati slobodnu konkurenciju na način da:

- direktno ili indirektno dogovaraju kupovne i prodajne cijene ili bilo koje druge trgovinske uvjete;
- ograničavaju i kontroliraju proizvodnju i tržište;
- dogovaraju podjelu tržišta ili izvora snabdijevanja;
- pod istim uvjetima, a po različitim cijenama prodaju istu vrstu proizvoda, odnosno pružaju istu vrstu usluga po različitim cijenama.

U uvjetima slobodnog formiranja cijena poduzeća i fizičke osobe, dužni su utvrditi pravila o načinu formiranja cijena i pridržavati se utvrđenog načina formiranja cijena i na vidnom, a za potrošače dostupnom mjestu istaknuti cjenovnik ili pojedinačnu cijenu proizvoda ili usluga i pridržavati se istaknute cijene.

Članak 3.

Pod kontrolom cijena podrazumijevaju se aktivnosti na:

- praćenju i analiziranju kretanja cijena pojedinih proizvoda i usluga na domaćem i svjetskom tržištu i njihov uticaj na stabilnost tržišta i cijena, kao i životni standard stanovništva;
- predlaganje mjera ekonomske politike za održavanje stabilnosti tržišta i cijena;
- analiziranje djelovanja mjera ekonomske politike na nivo cijena odnosno cijena i snabdijevenost tržišta;
- predlaganje mjera neposredne kontrole cijena u slučajevima nastanka poremećaja u proizvodnji, pružanju usluga i prometu određenih proizvoda, odnosno usluga.

Nadležni organi u vršenju kontrole cijena, svaki iz svoje nadležnosti, poduzimaju mjere ekonomske politike kojima se utječe na odnos ponude i potražnje, poduzimaju mjere za suzbijanje monopolističkog ponašanja, nelojalne utakmice i špekulacije na tržištu, utvrđuju zaštitne cijene (garantirane i minimalno-otkupne) pojedinih poljoprivrednih proizvoda u skladu sa aktima Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i propisuju mjere neposredne kontrole cijena.

¹ Legalist.ba objavljuje ovaj tekst u dobroj vjeri, smatrajući ga u trenutku objavljivanja ispravnom prečišćenom verzijom zakonskog teksta. Ali, autori i Legalist.ba ne jamče da je objavljena verzija prečišćenog teksta propisa pravno valjana, trenutno važeća ili pravodobno dopunjena i mijenjana, stoga Legalist.ba ne odgovara za štetne posljedice koje mogu nastupiti usljed preuzimanja i korištenja ovog neslužbenog prečišćenog teksta.

² Tekst koji je podvučen su izmjene i dopune objavljene u „Službenim novinama FBiH“ broj: 70/08.

Za pojedine poljoprivredne proizvode mogu se propisati najniže cijene po kojima su određena poduzeća dužna da kupuju te proizvode (garantirane cijene) i cijene ispod kojih se od poljoprivrednih proizvođača ne mogu kupovati određeni poljoprivredni proizvodi (minimalno-otkupne cijene).

Članak 4.

Kao mjere neposredne kontrole cijena mogu se, za pojedine proizvode i usluge, propisati:

- određivanje najvišeg nivoa cijena;
- zadržavanje cijena na zatečenom, odnosno određenom nivou (zatečene cijene);
- davanje saglasnosti na cijene, odnosno tarife;
- utvrđivanje marži u trgovini (kalkulativne cijene);
- obavješćavanje o promjeni cijena i marži za proizvode i usluge (evidencija cijena).

Članak 5.

Mjere neposredne kontrole cijena propisuje Vlada Federacije i nadležni organi kantona, grada i općine, svako u okviru svoje nadležnosti.

Nadležni organ koji je propisao mjeru neposredne kontrole cijena, dužan, je da poduzme mjere kojima se otklanjaju uzroci zbog kojih je mjera propisana.

Članak 6.

Mjere neposredne kontrole cijena zasnivaju se, po pravilu, na ekonomskim kriterijima i propisuju se izuzetno, i to:

1. ako i pored poduzetih mjera, ekonomske politike nastupe ili mogu nastupiti veći poremećaji na tržištu i u kretanju cijena;
2. radi sprečavanja monopolskog obrazovanja cijena;
3. radi utvrđivanja prodajnih cijena proizvoda iz robnih rezervi, koje se koriste za intervenciju na tržištu.

Članak 7.

O propisivanju mjera neposredne kontrole cijena od interesa za Federaciju iz člana 3. stav 3. i člana 4. ovog Zakona Vlada Federacije obavještava Parlament Federacije u roku od 15 dana od dana propisivanja te mjere.

Članak 8.

Zahtjev za promjenu cijena proizvoda i usluga za koje je propisana mjera neposredne kontrole cijena, pravna i fizička lica podnose Vladi sa odgovarajućom dokumentacijom, putem Ministarstva trgovine.

Članak 9.

Kao proizvodi i usluge od interesa za Federaciju, u smislu ovog zakona, jesu svi proizvodi i usluge, osim proizvoda i usluga koji su stavljeni u nadležnost kantona, grada i općina, i to:

- Kanton: sve vrste brašna, sve vrste hljeba, peciva i drugih pekarskih proizvoda od brašna žitarica, tjestenine, pasterizirano, homogenizirano i sterilno mlijeko, sve vrste svježeg mesa i ribe, proizvodi grafičke industrije, cijene lokalnih novina, prijevoz putnika izmenu dvije i više općina iste županije, jezerski i riječni promet i usluge u oblasti obrazovanja i zdravstva.
- Grad i općina: stambeno-komunalna djelatnost, uključujući i stambenu izgradnju i uređenje naselja i prostora, prijevoz putnika i robe u gradskom i prigradskom prometu, usluge autobusnih kolodvora, pretovarne usluge i usluge javnih skladišta, tržnica na veliko i pijaca na malo.

- Nadležni organi županije, grada i općine, pri propisivanju mjera neposredne kontrole cijena za proizvode i usluge iz svoje nadležnosti, dužni su obavijestiti zakonodavno tijelo županije, grada i općine, u roku od 15 dana od dana propisivanja mjere.

Članak 10.

Ako done ili može doći do značajnih poremećaja ponude i potražnje na tržištu i poremećaja u kretanju cijena i odnosima cijena, Vlada može poduzeti mjere u oblasti cijena i za proizvode i usluge koje su u nadležnosti županije, grada i općine, ili utvrditi da postoje uvjeti za propisivanje mjera neposredne kontrole cijena određenih proizvoda i usluga i bliže odrediti uvjete za propisivanje tih mjera od strane nadležnih organa županije, grada i općine.

Članak 11.

U Federaciji, županiji, gradu i općini određuju se organi za poslove cijena čije se nadležnosti utvrđuju zakonom i drugim propisima.

Organi za poslove cijena: prate i analiziraju kretanje cijena, djelovanje mjera ekonomske politike i djelovanje mjera neposredne kontrole cijena na nivoe i odnose cijena, provonjenje ekonomske politike u oblasti cijena, prate i analiziraju utjecaj cijena na odnose u stjecanju i raspodjeli dobiti u privredi, pojedinim oblastima, granama i grupacijama, prate i analiziraju utjecaj kretanja cijena na stabilnost tržišta, troškova života i utjecaj cijena na ostvarivanje osnovnih pravaca ekonomskog razvoja utvrđenih planovima, prate visinu i kretanje svjetskih cijena i ocjenjuju utjecaj cijena na konkurentsku sposobnost domaće privrede na inozemnom tržištu, procjenjuju kretanje cijena, pripremaju stručnu analitičku osnovu za ekonomsku politiku u oblasti cijena u planskim aktima i predlažu donošenje mjera ekonomske politike i poduzimanje mjera i aktivnosti za njihovo ostvarenje, predlažu mjere neposredne kontrole cijena, te obavljaju i druge stručne poslove iz oblasti cijena.

Član 11a.

Organi iz člana 5. ovog Zakona osnivaju savjete za praćenje cijena. Članovi savjeta su predstavnici ministarstava nadležnih za trgovinu, energiju, poljoprivredu, prehrambenu industriju, poslodavaca, sindikata i Udruženja potrošača.

Savjeti iz stava 1. ovog člana prate rast cijena, njihov uticaj na standard granana i predlažu nadležnim organima mjere neposredne kontrole cijena, ukoliko je indeks potrošačkih cijena veći od 5%."

Članak 12.

Organi iz članka 11. ovog zakona, svaki u okviru svoje nadležnosti, odreneju proizvode i usluge za koje su im privredni subjekti dužne dostavljati obavještenje o promjeni cijena i marži.

Ovlašćuje se ministar trgovine Federacije da donese uputu o načinu, sadržaju i rokovima dostave obavještenja iz stava 1. ovog članka, u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 13.

Odredbe ovog zakona ne odnose se na kontrolu cijena naoružanja i vojne opreme i drugih proizvoda i usluga za koje je kontrola cijena utvrđena posebnim federalnim propisima.

Članak 14.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice u slučaju kada se ne pridržava propisanih mjera neposredne kontrole cijena (član 4.).

Za radnju iz stava 1. ovog člana kaznit će se za prekršaj odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 250,00 KM do 2.500,00 KM.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana pored novčane kazne pravnom i fizičkom licu izreći će se i mjera oduzimanja imovinske koristi pribavljene izvršenjem prekršaja.

Članak 15.

Novčanom kaznom u iznosu od 800,00 KM do 8.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako pri slobodnom formiranju cijena proizvoda i usluga narušava konkurenciju (član 2. stav 2.).

Za radnju iz stava 1. ovog člana kaznit će se za prekršaj odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 2.000,00 KM.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM.

Članak 16.

Novčanom kaznom u iznosu od 600,00 KM do 6.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako se pri kupovini proizvoda ne pridržava propisane zaštitne cijene (član 3. stav 3.).

Za radnju iz stava 1. ovog člana kaznit će se za prekršaj odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 150,00 KM do 1.500,00 KM.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 1.000,00 KM.

Članak 17.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice:

1. ako ne utvrdi pravila, ili se ne pridržava pravila o formiranju cijena i ako se ne pridržava istaknute cijene na proizvodu, odnosno usluzi (član 2. stav 3.);
2. ako u određenom roku ne dostavi obavještenje o promjeni cijena i marži i ako obavještenje ne sadrži propisane podatke (član 12.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 2.000,00 KM.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM.

Članak 18.

Član brisan

Članak 19.

Član brisan

Članak 20.

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".